

Consiliul Comunal
Mihălășeni
Primăria comunei
Mihălășeni

APROBATĂ
prin decizia
Consiliului Comunal *Mihălășeni*
nr. **03/01** din **29 septembrie 2022**

Strategia

de Dezvoltare Durabilă

a comunei Mihălășeni, raionul Ocnița

pentru perioada anilor 2023-2027

Strategia de dezvoltare a localității reprezintă:

Un document elaborat în baza informației și necesităților localității, care reflectă valorile comunității locale și stabilește obiective de dezvoltare ce trebuie de realizat;

Documentul prezintă viziunea asupra viitorului și indică direcțiile principale de dezvoltare, printr-o succesiune de proiecte;

Cuprinde o listă cu acțiuni concrete și măsurabile;

Strategia de dezvoltare reprezintă principalul instrument de lucru al Consiliului Local, care va orienta gândirea, decizia și acțiunea către obiectivele superioare.

Strategia de dezvoltare a localității alături de proiectele tehnice reprezintă documentația de bază pentru a atrage investiții de la finanțatori atât interni cât și externi.

CUPRINS:	2
INTRODUCERE.....	3
I. Scopul și obiectivele planificării strategice.....	3
1.1. Scopul.....	3
1.2. Procesul planificării strategice.....	3
1.3. Cine a fost implicat în procesul de planificare strategică.....	5
1.4. Cum se încadrează atelierul de planificare strategică în procesul de planificare.....	5
II. Misiunea și valorile	
2.1. Misiunea APL din comuna Mihălășeni.....	6
2.2. Valorile comunității din comuna Mihălășeni.....	6
III. Analizele efectuate.....	6
3.1. Analiza actorilor.....	6
3.2. Analiza punctelor tari, Punctelor slabe, Pericolelor și Oportunităților.....	8
IV. Planul strategic.....	9
4.1. Identificarea obiectivelor strategice.....	9
4.2. Analiza problemelor strategice.....	9
PS 1: Cum poate fi îmbunătățită economia comunei Mihălășeni.....	9
PS 2: Cum poate fi îmbunătățită situația ecologică în teritoriu.....	11
PS 3: Cum poate fi dezvoltată infrastructura și serviciile publice.....	11
PS 4: Cum să îmbunătățim sfera socială a comunității din comuna Mihălășeni.....	11
V. Recomandări.....	11

Proiectul a fost elaborat și discutat în cadrul Atelierului de Planificare Strategică cu asistența experților din cadrul SRL CONSIL PRIM – APL cu siguranță în ziua de mâine,

Institutul de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor A.O. (IDEP) și

Asociația Grupul de Acțiune Locală “33 de Vaduri”, din cadrul Programului LEADER

I. INTRODUCERE

1. Scopul și obiectivele planificării strategice

1.1. Scopul procesului de planificare strategică desfășurat la atelierul de lucru a fost elaborarea proiectului planului strategic de dezvoltare socio-economică a comunei Mihălășeni raionul Ocnița.

Procesul de adoptare a deciziilor la nivelul unei colectivități locale trebuie să fie o combinație între trei moduri de abordare:

- Abordarea economiei de piață, în termeni de eficacitate și eficiență
- Abordare legală, în termeni de respectare a legislației
- Abordare din perspectiva comunității, de respect al cetățenilor

Obiectivele atelierului de planificare strategică au fost:

- Explicarea și discutarea pașilor necesari pentru planificarea strategică
- Folosirea metodelor specifice fiecărei etape a planificării strategice
- Definierea acțiunilor necesare pentru difuzarea, discutarea, aprobarea și implementarea planului strategic de dezvoltare socio-economică a comunei Mihălășeni

1.2. Procesul planificării strategice

- ***Cum a fost organizat procesul de planificare strategică***

Atelierul de planificare strategică a fost precedat de discuții sondaj sociologic de opinii, realizat de către conducătorii instituțiilor din teritoriu în colaborare cu primăria comunei Mihălășeni. Au fost ascultate mai multe persoane de diferite categorii sociale. În baza datelor acumulate au fost stabilite problemele de ordin economic, social, cultural și ecologic cu care se confruntă populația.

Au fost definite următoarele probleme:

- finanțarea insuficientă a renovării sistemului de aprovizionare cu apă;
- necesitatea de a mări baza impozabilă;
- acces limitat la resurse financiare;
- șomajul și salarii mici;
- problema ecologică;
- incapacitatea populației de a achita serviciile;
- departajarea teritoriului pentru depozitarea deșeurilor;
- lipsă de transport specializat pentru salubritate;
- oamenii se tem de responsabilități;
- este scăzută activitatea instructiv-educativă;
- nivelul educativ este scăzut în familie;

- lipsa cursurilor de orientare profesională în curricula;
 - lipsa implicării părinților în instruirea copiilor;
 - numărul scăzut de specialiști calificați;
 - acces limitat la specialiști de nivel înalt;
 - lipsa condițiilor pentru atragerea specialiștilor (salariu, loc de trai, înlesniri);
 - repartizarea incorectă a finanțelor din bugetul local;
 - creșterea taxelor la servicii comunale și mărfuri de consum;
 - acces limitat la participarea proiectelor cu beneficiu financiar ;
 - finanțarea instituției per elev nu acoperă cheltuielile necesare pentru dezvoltarea învățământului de calitate;
 - lipsa specialiștilor în domeniul elaborării proiectelor;
 - planificarea incorectă a resurselor bugetare;
 - nivelul de trai scăzut al populației;
 - sistemul de impozitare nu este avantajos;
 - activitatea insuficientă a locuitorilor;
 - consumul de alcool;
 - comportamentul deviant al unor cetățeni;
 - conlucrarea ineficientă a instituțiilor educaționale cu colectivul de părinți;
 - nedorința cadrelor de a crește profesional;
 - numărul mare de oameni neangajați în câmpul muncii;
 - lacune în legislație;
 - nerespectarea cadrului legal de către populație;
 - planificarea nerentabilă a cetățenilor;
 - migrația cetățenilor ridicată;
 - indiferența și mentalitatea învechită a populației;
 - nivelul scăzut de cultură a oamenilor;
 - nivelul scăzut al educației;
 - oportunități reduse la dezvoltarea culturală;
 - spirit civic scăzut;
 - interesul scăzut al cetățenilor pentru viitorul localității.
- Pe parcursul a trei luni, iunie-august 2022 s-au pregătit materialele necesare, s-au studiat opiniile, s-au evidențiat tendințele pozitive și negative ce se conturează în dezvoltarea comunei Mihălășeni.
 - În perioada de 10 iunie- 06 septembrie s-au desfășurat lucrările atelierului de planificare strategică, la care au participat 26 cetățeni, reprezentanți ai primăriei, consiliului local, asistența socială, reprezentanți de la instituțiile de învățământ (școlar și preșcolar, colegiu) pentru a fi inițiați în procesul de planificare strategică și pentru a elabora în comun și cu asistența experților proiectul planului strategic de dezvoltare socio-economică a comunei Mihălășeni raionul Ocnița.
 - După încheierea lucrărilor atelierului de planificare strategică, se preconizează activități de difuzare a proiectului planului strategic, de discutare a lui la o ședință a consiliului comunal, de aprobare a unei variante finale a planului.

Responsabil de implementarea planului de acțiuni de dezvoltare strategică este Primarul comunei Mihălășeni.

1.3. Cine a fost implicat in procesul de planificare strategica:

La atelierul de lucru au participat următorii reprezentanți ai comunei Mihălășeni:

1	Țurcan Leonid	primarul comunei Mihălășeni
2	Cojocaruc Lucia	secretara consiliului communal
3	Blîndu Alina	contabil șef la primărie
4	Vesiofii Ion	specialist relații funciare la primărie
5	Focșa Victoria	specialist preceptor fiscal
6	Morari Vasile	consilier
7	Lupoi Maria	consilieră
8	Lupoi Diana	asistent social comunitar
9	Lupoi Natalia	lucrător la primărie
10	Focșa Aliona	asistent medical grădiniță
11	Chistruga Liudmila	directoare grădinița de copii Mihălășeni
12	Baciu Lilia	educatoare la grădiniță
13	Dicusarî Anjela	educatoare la grădiniță
14	Tinco Petru	director căminul cultural
15	Pașcan Anatolii	conducător artistic
16	Cazac Marina	directoarea colegiului Grinăuți
17	Nichitoei Eleonora	bibliotecara colegiului Grinăuți
18	Pascari Inga	profesoară colegiul Grinăuți
19	Lesnic Elena	lucrătoare socială
20	Voinesco Ion	antreprenor
21	Banari Nicolai	antreprenor
22	Ostavciuc Nicolai	antreprenor
23	Solear Parascovia	pensionară antreprenoare
24	Șevcenco Ivan	pensionar
25	Bacical Tamara	îngrijitoare de încălzire la căminul cultural
26	Tiron Vasile	lucrător la primărie

Expertii externi: Alina Rotaru - SRL CONSIL PRIM;
 Calestru Iurie (Tatiana) – IDEP Moldova
 Blîndu Mariana- Asociația Grupul de Acțiune Locală "33 de
 Vaduri", din cadrul Programului LEADER

1.4. Cum se încadrează atelierul de planificare strategica in procesul de planificare strategica

Atelierul de Planificare Strategica este doar o etapă intermediară a procesului de planificare strategica, după care se presupune că vor urma acțiuni concrete pentru aprobarea proiectului planului de dezvoltare strategica și pentru implementarea lui. Înaintea atelierului de lucru experții menționați au parcurs prima etapă a procesului de planificare strategica, discutând cu liderii comunității despre conceptul de planificare strategica și ajungând la un acord comun asupra acestui proces. După atelierul de lucru proiectul planului de dezvoltare strategica trebuie sa fie discutat la consiliul local pentru ca acesta să fie definitivat, aprobat și implementat.

II. Misiunea si valorile

2.1. Misiunea APL din comuna Mihălășeni

Misiunea APL din Mihălășeni este:

De a presta serviciile profesional, competent, calitativ și eficient, respectînd valorile social-umane, pentru prosperarea comunei Mihălășeni.

2.2. Valorile comunității din comuna Mihălășeni

Întreaga comunitate din comuna Mihălășeni consideră că toți cetățenii comunei trebuie să împărtășească anumite valori comune, prin urmare activitatea și dezvoltarea ei strategică trebuie să fie guvernată de:

- Profesionalism
- Obiectivitate
- Democrație
- Umanism
- Cinste, Onestitate
- Exigența, Punctualitate
- Respect
- Susținere reciprocă

Majoritatea participanților au susținut ideea că profesionalismul trebuie să fie prioritatea numărul unu. Transparența a obținut mai puține voturi, cu toate că a fost menționat că este necesar ca activitatea primăriei să fie transparentă.

III. ANALIZELE EFECTUATE

3.1. Analiza Actorilor

Participanții au identificat următorii actori sociali pentru comuna Mihălășeni:

Actori Interni:

- APL
- Agenții economici
- Cetățenii
- Instituțiile de stat
- Biserica
- Instituții de cultură
- ONG

Actori Externi:

- Ministerele
- Persoane juridice și fizice;

- Instituții bugetare
- Consiliul raional
- Instituțiile de stat
- Fondul ecologic național
- Fonduri UE.
- Moldetelecom,
- AN de Asigurări în Medicină,
- Mass-media

Analiza Actorilor Interni

Care sunt așteptările actorului de la noi:

- atragera businessului mic
- micșorarea tarifelor comunale
- facilități pentru agentul economic
- noi locuri de muncă
- manifestări culturale
- îmbunătățirea infrastructurii
- implementarea noilor tehnologii
- crearea condițiilor necesare de activitate
- inițiativă
- nivel de cultură
- ajutor financiar
- conlucrarea
- neamestec în activitate

Ce trebuie să facem pentru a realiza așteptările actorului?

- mobilizarea resurselor necesare
- investiții
- facilități
- acordarea ajutorului financiar și moral
- conlucrare
- respectarea legilor

Cum ne influențează acesta?

- Deciziile
- dezvoltarea planului general
- conlucrarea cu diverse organe de resort
- mărirea salariilor cu ce duce la creșterea bunăstării materială a populației
- achitarea impozitelor
- crearea noilor locuri de muncă
- schimbarea modului de gândire
- contribuția la educarea tinerei generații
- alegeri corecte și transparente

- ridicarea nivelului spiritual
- securitatea societății

Ce dorim de la ei?

- transparentă
- implicarea populației
- obiectivitate
- respect
- conlucrare
- activitate efectivă
- modernizarea tehnologiilor
- ridicarea nivelului servicii prestate
- politici
- economii
- creativitate
- încredere
- inițiativă
- influența pozitivă asupra societății
- îndeplinirea obligațiilor
- securitate
- îmbunătățirea condițiilor de întreținere
- educație
- investiții
- procent bancare favorabil

3.2. Analiza Punctelor Tari, Punctelor Slabe, Pericolelor și Oportunităților

Puncte Slabe:

- Dezvoltarea insuficientă a infrastructurii
- Buget limitat
- Degradarea tineretului
- Migrația
- Starea ecologică
- Puține proiecte elaborate și implimentate în teritoriu
- Lipsa de investiții
- Pasivitatea populației
- Dorința de a realiza
- Șomajul
- Instabilitatea politică

Puncte Tari:

- Așezarea geografică
- Prezența agenților economici puternici în teritoriu
- o instituție școlară și una preșcolară
- colegiul Agroindustrial "Gheorghe Raducanu" din satul Grinăuți
- resurse de apă

- existent rețelilor gaz și telecomunicații
- existența rețelilor de drumuri
- resurse umane
- instituții culturale
- comuna e în continuă dezvoltare

Oportunități/Posibilități

- atragerea turiștilor
- dinamica populației
- gestionarea eficientă a bugetului
- participarea membrilor APL în cadrul proiectelor internaționale, cursuri de perfecționare, seminare
- oameni competenți în elaborarea proiectelor
- implicarea tineretului
- atragerea investițiilor
- stimularea businessului mic
- alegerea celui mai onest, competent și durabil primar și consiliu

Pericole:

- instabilitate politică
- înrăutățirea stării demografice
- înrăutățirea ecologică
- comportamentul tineretului
- scăderea potențialului intelectual
- neacceptarea proiectelor de către investitori

IV. PLANUL STRATEGIC

4.1. Identificarea obiectivelor strategice

La identificarea obiectivelor strategice au servit informațiile actorilor principali , locuitorilor, studenților, analiza punctelor slabe și tari, riscurilor și oportunităților mediului extern, viziunile asupra viitorului.

După analiza pe baza unui set de criterii și după ierarhizarea problemelor, au fost stabilite drept prioritare următoarele obiective strategice:

1. **Cum poate fi îmbunătățită economia comunei Mihălășeni**
2. **Cum poate fi îmbunătățită situația ecologică în teritoriu**
3. **Cum poate fi dezvoltată infrastructura și serviciile publice**
4. **Cum să îmbunătățim sfera socială a comunității din comuna Mihălășeni**

4.2 Analiza problemelor strategice

PS 1: Cum poate fi îmbunătățită economia comunei Mihălășeni

Soluționarea acestei probleme va permite comunității să ridice nivelul de trai al cetățenilor, va duce la crearea locurilor de muncă, la evaluarea și folosirea eficientă a resurselor existente (naturale, financiare și umane), la atragerea investițiilor străine, ridicarea bazei impozabile, dezvoltarea businessului mic și mijlociu, promovarea turismului ca una din oportunități de dezvoltare, activitățile de extindere a suprafețelor de irigare a culturilor agricole. Dezvoltarea și

diversificarea ramurilor din sectorul agrar prin cultivarea legumelor, pomuşoarelor, materialului săditor, dezvoltarea fermelor, a ramurilor piscicole, avicole etc. Atenție sporită industriei de prelucrare a fructelor și legumelor, în special axată pe fabricarea conservelor din fructe și legume, sucurilor și concentratelor, gemurilor, fructelor uscate și altele.

PS 2: Cum poate fi îmbunătățită situația ecologică în teritoriu

Soluționarea acestei probleme va aduce la ameliorarea și protecția mediului ambiant prin împădurirea a aproximativ 70 ha din teritoriul, sădirea fîșiiilor verzi, salubritizarea teritoriului, conștientizarea populației în a menține curățenia, colectarea gunoierului menajer, curățarea și menținerea curate a albiei râului Ciugur și a pîrăului din mijlocul satului Mihălășeni și alte activități.

PS 3: Cum poate fi dezvoltată infrastructura și serviciile publice

Soluționarea acestei probleme va aduce la restabilirea infrastructurii pentru prestarea serviciilor necesare publice precum construcția și îmbunătățirea stării drumurilor, amenajarea străzilor cu aportul populației, asigurare cu apă potabilă de calitate a populației și cu servicii de canalizare, iluminarea stradală prin participarea la proiecte investiționale, atragerea agenților economici și distribuirea eficientă a resurselor bugetare.

PS 4: Cum să îmbunătățim sfera socială a comunității din comuna Mihălășeni

Soluționarea acestei probleme va permite comunității să îmbunătățească nivelul de trai al cetățenilor prin ridicarea nivelului cultural și educațional al cetățenilor, prin informatizarea populației, ajutorarea pentru păturile social vulnerabile prin îmbunătățirea serviciilor de asistență socială, promovarea politicilor de tineret la nivel local prin elaborarea și implementarea proiectelor de tineret în localitate, schimb de experiență la nivel internațional în domeniul tineretului, implicarea tinerilor la diferite activități: mese rotunde, seminare, dezbateri, etc. Acordarea de premii, burse și diplome de merit.

Informarea cetățenilor prin instalarea panourilor informative, rețele de socializare, deschiderea paginii Web, organizarea meselor rotunde APL cu populația, ateușiere de lucru , etc.

V. RECOMANDĂRI

Echipa de experți recomandă următoarele lucruri privind următoarele etape ale planificării strategice:

- Proiectul planului strategic trebuie să fie discutat și completat cu Planul de Acțiuni anual
- După introducerea modificărilor în acțiuni trebuie stabiliți termeni și responsabili concreți
- Proiectul planului strategic trebuie să fie prezentat spre aprobare la consiliul local
- La ședința consiliului local privind aprobarea a Planului strategic să participe și participanții de la Atelierul de planificare strategică
- Trebuie de stabilit periodicitate de monitorizare și evaluare a implementării planului strategic
- Fiecare persoană responsabilă pentru anumite acțiuni (grup de oameni) din planul strategic să-și facă extrasul din planul de acțiuni
- Procesul de implementare planului strategic al comunei trebuie adus la cunoștința populației din comuna Mihălășeni.
- Urmează de conlucrat strâns cu actorii sociali (interni și externi) pentru realizarea planului de acțiuni.